

Že nekaj časa se ukvarjamo z zadevo, ki nosi delovni naslov "izbrisani". "Levica" ne ve več, po kakšnem sredstvu bi še posegla, da bi si zagotovila oblast. V desetih letih, odkar ima spet kontinuiteto oblasti iz komunističnih časov, je posegla po različnih manevrih in goljufijah.

Izbrisani Slovenci

1. del

178.000 naturaliziranih Slovencev iz začetka 90. let ni bilo dovolj. Zdaj je skozi odprta vrata s pomočjo ustavnega sodišča pripeljala v slovensko hišo še "izbrisane". Ti naj bi jo rešili na naslednjih volitvah.

Za Slovenijo je bilo v 20. stoletju značilno, da je ena politična skupina (komunisti) v času, ko je bil narod zaradi okupacije povsem paraliziran, vzela vajeti v svoje roke in s hudim revolucionarnim terorjem ji je uspelo pobiti na tisoče političnih nasprotnikov, druge pa s tem smrtno prestrašiti. Temu je po vojni sledila diktatura, ki je vladala z nasiljem, predvsem pa s strahom skoraj pol stoletja. Velik oziroma pomemben del naroda so komunisti kot nosilci te diktature pobili ali pa je bil zaradi tega razgnan po svetu. V ta "izpraznjeni" prostor so kot "internacionalisti" v letih svojega vladanja načrtno privabili veliko množico neslovencev iz južnih "bratskih" republik takratne Jugoslavije.

Po letu 1990, ko se je Slovenija osamosvojila, je nova država tem neslovencom velikodušno podelila državljanstvo. Šlo je za izrazito politično vprašanje oziroma odločitev.

Nekdanji komunisti so si s tem pridobili nadvse pomembno volilno bazo. Prav z njeno pomočjo jim je uspelo že kmalu znova zavzeti oblast. Čeprav je postkomunistični tabor na volitvah leta 2000 premočno zmagal, je zanj značilno, da svojo pozicijo ves čas gleda z očmi totalitete, vse hoče imeti zase, političnega nasprotnika pa je treba ugonobiti, kolikor se le da.

Že v začetku demokratizacije, ko so pisali novo ustavo, so obema narodnostnima manjšinama podelili privilegirani položaji, saj lahko na volitvah odločajo dvakrat; izberejo lahko svojega predstavnika v parlament, poleg tega pa lahko volijo še politično stranko oziroma njenega pripadnika. Hkrati s tem je bila volilna zakonodaja napisana tako, da naši zdolci po svetu le s težavo sodelujejo na volitvah.

Migracije in levica

Postkomunistom močna zmaga leta 2000 ni bila dovolj. Še naprej so si izmišlali nove rešitve, kako bi si pridobili čim več novih volilcev. Z večino v državnem zboru so izglasovali določbo, s katero so tudi Romom dodelili podobno volilno pravico kot narodnima manjšinama.

Zdaj, pred prihajajočimi parlamentarnimi volitvami, so iznašli še ene potencialne volilce, "izbrisane". Gre za okoli 18.000 ljudi, ki so v 90. letih iz različnih razlogov izpadli iz takratne velike podelitve državljanstev prek 178.000 neslovencem iz takratnih južnih republik.

Podeljevanje državljanstva je v vsaki državi prvovrstno politično vprašanje. Za Evropo je znano, da je v tistih državah, kjer je na oblasti levica, tej na oblast uspelo priti predvsem zaradi priseljencev, ki jim je predvsem po drugi svetovni vojni uspelo pridobivati državljanstva v teh državah. S Slovenijo ni nič drugače. Zato je priseljenska politika oziroma podeljevanje državljanstev tako pomembno politično vprašanje. Tudi tako imenovani izbrisani sodijo sem. Okoli 18.000 novih državljanov bo tudi novih volilcev. Gre za zelo pomembno skupino, ki bo "levim" strankam dodala kar nekaj novih pomembnih odstotkov na volitvah.

Mačeha Slovenija

V senci sedanjega krčevitega prizadevanja "levice" po novih volilcih pa se lahko spomnimo, kakšna

mačeha je bila Slovenija v 90. letih do Slovencev, ki so bili po drugi svetovni vojni iz različnih razlogov, največ iz političnih in ekonomskih, pregnani po svetu, kjer so reševali svoje življenje in si iskali kruh za preživetje. Ko se je Slovenija v 90. letih osamosvojila in demokratizirala, smo mislili, da bo postala skrbna mati vsem Slovincem po svetu, čeprav samo pod zakonsko določbo, če sami izkažejo interes za to. Spodaj podpisani sem takrat spremljal nekaj usod Slovencev, ki jih je novostara državna birokracija s svojimi postopki in izjavami žalila do skrajnosti. V zakulisju zdajšnje politične žaloigre z "izbrisanimi" pogledimo nekaj teh žalostnih zgodb.

Zaradi neznosnega nasilja nove komunistične oblasti takoj po vojni se je Alojz Sernec, rojen v Selnici ob Dravi, pridružil ilegalni protirežimski skupini Gibanje kralja Matjaža. Konec leta 1947 je moral zaradi hudega pritiska Udbe in vojske domovino zapustiti. Živel je v Aziji, Afriki, nazadnje pa se je ustabil v Franciji. Oktobra 1991 je po štiriinštiridesetih letih prišel na obisk v Slovenijo, vendar je bil zelo razočaran, saj je po uradih sreče-

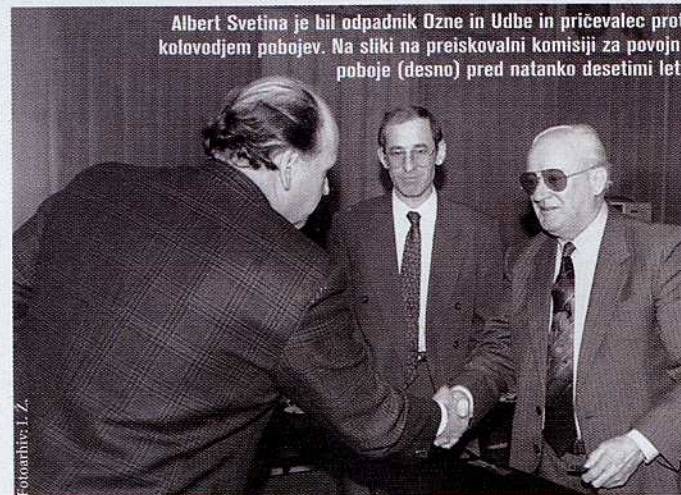
val ljudi s komunistično miselnostjo. Zvedel je, da so mu leta 1957 odvzeli slovensko državljanstvo in birokrati na uradih so mu dejali, da mora za slovensko državljanstvo zaprositi, če ga hoče dobiti in znova imeti. Kdo in zakaj mu ga je odvzel, zanje ni bilo pomembno. Tako so mu leta 1991 in 1992 kot vzrok za odvzem državljanstva še vedno očitali to, da je bil takoj po vojni protikomunist.

Uklonil se je in poslal prošnjo, tudi takratnemu ministru Igorju Bavčarju, vendar odgovora ni dočkal. Ker je živel v Franciji, se je za usodo njegove prošnje na Beethovnovi ulici v Ljubljani, kjer je bila takrat Uprava za upravno-pravne zadeve, pozanimala v njegovem imenu sestrična. Uslužbenka ji je med pojasnili zabrusila, da slovenskega državljanstva ne more dobiti, ker se je bojeval proti komunistom z orožjem in roki.

Na valovih diktature

Maja 1994 je časnik *Slovenec* objavil pismo Slavka Debelaka, direktorja Uprave za upravno-pravne zadeve, ki je zgleden primer razmišljanja nekdanjega komunističnega policijskega uradnika, ki se po nekaj letih demokracije nikakor ni mogel iz svoje kože. V njem je navedel, da so Alojzu Sernecu odvzeli državljanstvo z odločbo, ki jo je izdal državni sekretar za notranje zadeve FLRJ v Beogradu dne 15. 3. 1957. Odločba je bila napisana v srbohrvaškem jeziku in izdana na podlagi takrat veljavnega "zakona o odvzemu državljanstva podoficirjem in oficirjem nekdanje jugoslovanske vojske, ki se nočejo vrniti v domovino, pripadnikom vojnih formacij, ki so služili okupatorju in pobegnili v tujino, kot osebam, ki so pobegnile v tujino po osvoboditvi". Ta zakon je bil objavljen v Uradnem listu FLRJ, št. 89/46, leta 1946.

Prav pretresljivo je bilo, da se je vodilna oseba v državnem uradu nove, samostojne in demokratične države Slovenije, ki je odločal o urejanju razmer v Sloveniji v postrežimskem obdobju, skliceval na revolucionarni dekret, ki je bil sprejet tik po množičnih pobojih političnih nasprotnikov in v najtrši diktaturi. Debelakova uprava je takrat imela diskrecijsko pravico odločanja, kar pomeni, da je lahko sama, na podlagi svojih (tudi subjektivnih) meril (vzorcev razmišljanja), za te pa seveda vemo, kako usodno so bila indoktrinirana s komunistično revolucionarno miselnostjo, odločala o tem, komu bo nasilno (politično-ideološko) odvzeto slovensko državljanstvo vrnila in komu ne. Ni je zanimal demokratični in liberalni duh novih časov, nove države, konca 20. stoletja, oklepali so se udbovske odločbe iz leta 1957 in revolucionarnega zakona iz leta 1946.

Albert Svetina je bil odpadnik Ozne in Udbe in pričevalec proti kolovodjem pobojev. Na sliki na preiskovalni komisiji za povojne poboje (desno) pred natanko desetimi leti.

Albert Svetina se je rodil leta 1915 v Dolnjih Ležecah pri Divači. Leta 1929 so ga starši zaradi italijanskega nasilja poslali za vajenca v Ljubljano, ki je bila takrat v drugi državi. Kot mnogi mladi fantje je tudi on padel pod vpliv komunistične propagande, ki je obljubljala boljši svet. Od leta 1941 je bil komunist in partizan. Zlezel je visoko in bil leta 1945 pomočnik Ivana Mačka-Matije, načelnika Ozne, komunistične politične milice. Leta 1949 je zaradi razočaranja nad početjem komunistov emigriral na Madžarsko.

Kje je bila 45 let!

Marca 1991 je *Mladina* objavila z njim pogovor, v katerem je najbolj do takrat obremenil Mačka, Polaka in Ribičiča zločinov, češ da so najodgovornejši za množične povojne poboje. Na državne organe je naslovil prošnjo za pridobitev slovenskega državljanstva. Marca 1994 je z Mestnega sekretariata za notranje zadeve v Ljubljani prejel odločbo, da ni državljani Republike Slovenije. Načelnica oddelka Meta Potrč je v obrazložitvi odločbe zapisala, da so ugotovili, da se je Svetina iz nekdanje Kraljevine Italije preselil v nekdanjo Kraljevino Jugoslavijo leta 1937 (v resnici leta 1929, op. p), kar je razvidno iz zglasilnih pol nekdanje občine Ljubljana. Tam tudi piše, da je bil "domovinsko pristojen"

pridobitev državljanstva nimajo. Na tamkajšnji matični urad je morala štirikrat, vendar ji še vedno niso "mogli" pripraviti rojstnega lista. Uradnica ji je celo očitala, kje da je bila 45 let, da se šele zdaj briga za svoje državljanstvo. Rebozovi se seveda niti sanjalo ni, da ji je režim slovensko državljanstvo preprosto odvzel.

Albert Svetina se je rodil leta 1915 v Dolnjih Ležecah pri Divači. Leta 1929 so ga starši zaradi italijanskega nasilja poslali za vajenca v Ljubljano, ki je bila takrat v drugi državi. Kot mnogi mladi fantje je tudi on padel pod vpliv komunistične propagande, ki je obljubljala boljši svet. Od leta 1941 je bil komunist in partizan. Zlezel je visoko in bil leta 1945 pomočnik Ivana Mačka-Matije, načelnika Ozne, komunistične politične milice. Leta 1949 je zaradi razočaranja nad početjem komunistov emigriral na Madžarsko.

Marca 1991 je *Mladina* objavila z njim pogovor, v katerem je najbolj do takrat obremenil Mačka, Polaka in Ribičiča zločinov, češ da so najodgovornejši za množične povojne poboje. Na državne organe je naslovil prošnjo za pridobitev slovenskega državljanstva. Marca 1994 je z Mestnega sekretariata za notranje zadeve v Ljubljani prejel odločbo, da ni državljani Republike Slovenije. Načelnica oddelka Meta Potrč je v obrazložitvi odločbe zapisala, da so ugotovili, da se je Svetina iz nekdanje Kraljevine Italije preselil v nekdanjo Kraljevino Jugoslavijo leta 1937 (v resnici leta 1929, op. p), kar je razvidno iz zglasilnih pol nekdanje občine Ljubljana. Tam tudi piše, da je bil "domovinsko pristojen"

v nekdanjo občino Divača, ta pa je bila takrat še sestavni del Kraljevine Italije. Ugotovljajo tudi, da Svetina 6. 4. 1941 ni imel državljanstva Kraljevine Italije in da izjave za vstop v državljanstvo LR Slovenije in FLRJ ni podal niti po vojni. Ker nekoč ni naredil tega, je pojasnjevala Potrčeva v odločbi, ni mogel dobiti državljanstva SR Slovenije in SFRJ, prav tako pa zdaj ne more dobiti državljanstva Republike Slovenije.

Sovrašтво in maščevanje

Iz te razlage kar zaudarja sovraštvu do komunistično-udbovskega odpadnika, sovraštvu, ki so ga do politično neprimernih gojili vsa dolga desetletja po drugi svetovni vojni do leta 1990, po tem letu oziroma po uvedbi formalne demokracije pa ga prav isti uradniki z močjo diskrecijske pravice pri odločanju "mirmo" gojijo naprej. Svetina bi lahko slovensko državljanstvo dobil le z izredno naturalizacijo, za kar pa zaradi svojih pričevanj o komunističnih zločinih ni imel posebnih možnosti, ali tako, da bi vsaj leto in pol živel v Sloveniji.

Svetina je na to mačehovsko in revanšistično razmerje države do pripadnika slovenskega naroda, ki mu ni dano biti slovenski državljani samo zato, ker se je nekoč rodil na napačnem koncu, poslal pritožbo z malo upa na ugodno rešitev, saj so mu že "dovolj jasno" povedali, kaj si mislijo o takšnih. Ostal je tujec kljub slovenski materi in očetu in kljub svojemu slovenskemu srcu. V pritožbi je celo navedel, da mu pred vojno, ko je od leta 1929 kot vajenec delal in živel v Ljubljani, ni bilo treba dajati izjave o vstopu v državljanstvo takratne Slovenije in Jugoslavije. Od junija 1941 je bil član KP in v času vojne partizan in visok partijski človek. Po vojni je bil v samem vrhu Ozne, leta 1948 je bil izvoljen v ljubljanski izvršni odbor za področje komunale. Čudil se je, kako je lahko bil vse to, če ni imel slovenskega državljanstva. Na Beethovnovi v Ljubljani mu je uslužbenka, ko se je pozanimal o usodi svoje vloge, med drugim zabrusila, da bi jih lahko ubil še več.

Konec prihodnjic
Ivo Žajdela

Želite postati naročnik tednika

DEMOKRACIJA

Pokličite nas na telefon 01/434-54-63

20. 11. 2003